



**LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS  
VILNIAUS MIESTO SKYRIUS**

Basanavičiaus g. 16, 03224 Vilnius Tel.: 8 640 61800 El. p. [info@lsdpvilnius.lt](mailto:info@lsdpvilnius.lt)

---

Kultūros paveldo departamento prie LR Kultūros ministerijos  
direktoriui **Vidmantui Bezarui**  
Šnipiškių g. 3, LT-09309 Vilnius

Vilniaus miesto savivaldybės  
merui **Remigijui Šimašiui**  
Konstitucijos pr. 3, LT-09601 Vilnius

**DĖL RAŠYTOJO PETRO CVIRKOS PAMINKLO IŠSAUGOJIMO**

*Vilnius  
2021-06-28*

Atsinaujinus viešoms ir plačioms diskusijoms dėl rašytojo P. Cvirkos paminklo galimo iškelimo iš Petro Cvirkos aikštės Vilniuje, LSDP Vilniaus miesto skyriaus prezidiumas reiškia savo nuomonę.

Kiekviena save gerbianti tauta privalo rūpintis kultūros ir meno palikimu, valstybės istorija bei jos perdavimu ateities kartoms.

Dar 2019 metais, kai įsisiūbavo Petro Cvirkos paminklo griovimo epopėja, LSDP Vilniaus miesto skyriaus Kultūros komisija į dialogą pakvietė kultūros bendruomenę. Į diskusiją tada įsijungė Lietuvos rašytojų bei Lietuvos dailininkų sąjungų atstovai, ragindami nenukelti paminklo. Kultūros ir meno žinovai priminė visuomenei, kad griaudami sovietmetį primenančius paminklus „neišbrauksime dramatiškų Lietuvos istorijos puslapių“.

Dabar apie iniciatyvą išbraukti P. Cvirkos paminklą iš Kultūros vertybių sąrašo pranešė Kultūros ministras Liberalų sąjūdžio narys Simonas Kairys.

Gerbiame visas nuomones ir įsitikinimus, tačiau esame susirūpinę dėl drastiško ir skuboto pasiryžimo nukelti paminklą. Kviečiame skirti du aspektus: ryškus lietuvių prozininko Petro Cvirkos literatūrinę veiklą ir jo kolaboravimą įtvirtinant okupacinę tarybų valdžią. Manytume, kad P. Cvirkos palanki veikla sovietiniam režimui yra visai kita istorijos dalis, kurią reikia vertinti atskirai nuo rašytojo kūrybos.

Petras Cvirka per trumpą 38 metų gyvenimą parašė nemažai romanų, apsakymų, novelių, priskiriamų XX a. lietuvių literatūros lobynui. Rašytojo vardas daugeliui vilniečių asocijuojasi su vis dar tebeskaitomais kūriniais „Frank Kruk“, „Cukriniai avinėliai“ ir kt., nepraradusiais nei pažintinės, nei emocinės vertės. Skulptūrą, realistiškai vaizduojančią Petrą Cvirką, stovintį su apsiaustu ant pečių ir dešinėje rankoje laikantį knygą, 1959 m. sukūrė žymūs menininkai - skulptorius Juozas Mikėnas ir architektas Vladislovas Mikučianis. Tai meno kūrinys.

Vieta irgi yra ne mažiau svarbi nei pati skulptūra. Šalia aikštės, Rožių alėjoje, specialiojoje ligoninėje P. Cvirka gydėsi ir mirė. Taigi aikštė atitaikyta ne tik meniniu, bet ir emociniu, atminties bei istoriniu požiūriu. Neskubėkime griauti ir naikinti kultūros istorijos, skulptūrų ir atminties ženklų, o suteikime jiems naują prasmę. Tai yra tikroji demokratija ir tikroji tolerancija.

Kviečiame Kultūros paveldo departamento ekspertus įvertinti P. Cvirką ne kaip sovietinį veikėją, bet kaip talentingą rašytoją.

Raginame Vilniaus miesto savivaldybę viešai paskelbti planus dėl Pamėnkalnio ir Pylimo gatvių sankirtoje esančios aikštės ateities, tvarkymo ir būklės gerinimo.

Savo ruožtu siūlome čia, šalia paminklo P. Cvirkai, įkurti Rašytojų skverą, kuriame rastųsi vietos visų epochų rašytojų atminties įprasminimui ir edukacijai.

LSDP Vilniaus miesto skyriaus pirmininkas



Povilas Pinelis